สงบงงในดงงู

จันทรา รัศมีทอง

กล้วยไม้ชูช่อดอกสีส้มกับสีม่วงอยู่ข้างซุ้มพวงแสด ที่ทอดเลื้อยรับแดด ไปตามราวไม้ ใกล้ๆ กระถางชวนชม โป๊ยเซียน กุหลาบ สับปะรดสีนับสิบกระถาง ค่อนไปทางด้านหลัง เข็มสองต้นออกดอกสีแดงแข่งกับสีเหลืองสดใส ใกล้ต้นรำเพยสีขาว เหลือง ส้ม ใครๆ ก็ชมว่าดอกไม้สวยมาก แต่สำหรับผมเวลานี้ ต้นไม้ที่เห็นดูรกเรื้อจนน่ากลัว

ท่ามกลางคำประกาศเตือนเกี่ยวกับภัยแล้ง น้านวลก็ยังตั้งหน้าตั้งตาปลูกพืชพันธุ์ต่างๆ จนเต็มพื้นดินว่างๆ ข้างบ้าน แต่เช้านี้น้านวลปวดแขนซ้าย ในวันที่ผมหยุดงานพอดี ผมจึงรับอาสารดน้ำต้นไม้ เพราะฝนที่เทลงมาเมื่อสามวันก่อนระเหยหายไปในอากาศอันร้อนระอุ

ที่จริงผมไม่ค่อยชอบกิจกรรมเลอะเทอะสักเท่าไหร่ ยิ่งใกล้พุ่มเข็มรกทึบก็ยิ่งหวาดหวั่น ได้แต่จดๆ จ้องๆ อยู่ใกล้แผ่นไม้ที่ปูทับแอ่งดินแฉะๆ เพื่อป้องกันการลื่นล้ม ผมเคยคิดจะซื้อดินถุงมาเกลี่ยทับให้ราบเรียบ แต่น้านวลบอกว่าอยากลงต้นมะนาวตรงนั้น เลยต้องปล่อยว่างไว้ก่อนเพื่อให้ขุดหลุมง่ายขึ้น

ผมฉีดสายน้ำพลางหยุดมองเป็นระยะ เพราะยังสยดสยองต่อเหตุการณ์เลวร้ายที่อุบัติขึ้นในช่วงสามวันที่ผ่านมา ยิ่งวันนี้เป็นวันลงมติเรื่องสำคัญของหมู่บ้าน ผลพวงที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น ร่วงกราวลงมาในหัวผมอีกจนได้

บ้านสีขาวลอกล่อนของผมอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร เนื้อที่แปดสิบตารางวา ที่พ่อกับแม่ผ่อนหมดได้แค่สองปีก็ต้องจากไปด้วยอุบัติเหตุ พร้อมกับน้องชายผม เหลือเพียงยายกับน้านวล ซึ่งเป็นแม่และน้องสาวของแม่ผม ที่อยู่ด้วยกันมาตั้งแต่ผมเกิด น้านวลเป็นนักบัญชีสาวโสด เลยไม่ได้แยกครอบครัวออกไป ส่วนลุงนพพี่ชายของแม่ แต่งงานกับป้าสะใภ้ชาวพิษณุโลก แล้วก็ย้ายไปปักหลักเป็นเกษตรกร อยู่ที่อำเภอบางระกำ

ตอนพ่อกับแม่และน้องตาย ผมเรียนมหาวิทยาลัยปีสุดท้าย คณะที่หางานทำยากมาก ด้วยสติปัญญาระดับปลายแถว ผมจึงไม่อาจสอบเข้าคณะที่คนเก่งๆ แย่งกันเรียนได้ คะแนนผมตกต่ำหมดทุกวิชา

พอจบออกมาได้เดือนเดียว ผมก็ได้งานเป็นพนักงานในร้านกาแฟ ที่มีสาขาอยู่ตามห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ ตอนแรกผมคิดว่าจะทำเพื่อรองานที่ยื่นใบสมัครไว้ ต่อมาผมก็รู้ว่างานตามบริษัทห้างร้านหายากเต็มที ยิ่งในหน่วยงานราชการด้วยแล้วยิ่งไม่ต้องใฝ่ฝัน บริษัทที่เรียกตัวมาก็มีแต่งานขายประกัน ผมรู้ตัวดีว่าพูดไม่เก่งพอที่จะไปโน้มน้าวใจใคร ให้ยอมควักเงินที่หามาอย่างยากลำบาก เพียงเพื่อตัดความรำคาญ ผมจึงปฏิเสธที่จะไปสัมภาษณ์

หนึ่งปีกับงานในร้านกาแฟ ผมถูกนัดสัมภาษณ์สองแห่ง แล้วก็ไม่มีที่ไหนตอบรับ ผมจึงยึดอาชีพชงกาแฟเรื่อยมา เพราะมีน้านวลคอยบ่นเช้าบ่นเย็นให้ประหยัด ผมจึงดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยเงินเดือนหมื่นต้นๆ แต่อย่าหวังว่าปริญญาตรีที่ได้รับ จะมีราคาถึงหนึ่งหมื่นห้าพันบาท วาสนาผมต่ำต้อยไม่มีใครคอยฝากงานดีๆ ให้หรอกครับ

บ้านไม่ต้องเช่า จ่ายแค่ค่าอาหารกับค่าของใช้ส่วนตัว ผมจึงมีเงินเก็บเดือนละหนึ่งพันห้าร้อยบาท ได้แต่หวังว่าจะหาโอกาสเรียนซ่อมโทรศัพท์มือถือแล้วจะเปิดแผงเล็กๆ หน้าตลาด เพราะผมคงไม่สามารถชงกาแฟไปจนแก่ ใช่ว่าผมจะรังเกียจอาชีพตัวเองหรอกนะครับ แต่ผมเกรงว่าลูกค้าจะนึกขยะแขยง ชายหน้ายับเยินที่เดินเสิร์ฟกาแฟไปทั่ว ข้อสำคัญ บริษัทคงไม่จ้างผมไปจนถึงเวลานั้น

ร้านที่ผมทำงานอยู่ใกล้ๆ ร้านขายโดนัท ผมเห็นพนักงานสาวผมยาวส่งยิ้มให้บ่อยๆ นึกอยากทักทายเธอตอนอยู่นอกเวลางานบ้าง แต่คำสอนของน้านวลก็ยื่นมือมาอุดปากไว้ทุกที

“ช่วงนี้ต้องเก็บเงินไว้ก่อน อย่าเพิ่งริอ่านมีแฟน แล้วก็ห้ามไปยุ่งเกี่ยวกับพวกหนี้นอกระบบเด็ดขาด”

น้านวลหยิบยกความยากจน ตั้งแต่สมัยที่ตากับยายเคยเช่าบ้านอยู่มาเล่าให้ฟังซ้ำซาก แต่ผมก็ต้องทนฟัง จะยกมืออุดหูหรือเดินหนีไปได้อย่างไร ถ้ามีพ่อกับแม่คอยอ้าแขนปกป้อง ผมคงอาละวาดเพื่อสนองด้านมืดของตัวเองบ้าง แต่ตอนนี้ขืนลุกขึ้นมาโวยวาย ทั้งยายทั้งน้าก็จะเป็นน้ำหูน้ำตา พร่ำพรรณนาถึงบาปบุญคุณโทษ สุดท้ายก็จะเสือกไสให้ผมลงนรก จากผลกรรมที่ไม่ยอมเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่

ผมเคยคิดจะออกไปอยู่ข้างนอก แต่พอรู้ว่าค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ใช้ประหยัดที่สุดก็ราวๆ ห้าพันบาท ผมเลยเปลี่ยนใจ ทุกวันนี้มีเงินเก็บแค่เดือนละพันห้า อยากซื้อมอเตอร์ไซค์ขี่ไปทำงาน ยังไม่มีเงินพอผ่อนดาวน์เลย

ทั้งๆ ที่ผมเชื่อฟังยายกับน้าเกือบทุกเรื่อง เคราะห์กรรมก็ยังตามไล่งับผมจนจมเขี้ยว เนื่องจากเมื่อต้นปีที่แล้ว บริษัทที่น้านวลทำงานยุบเลิกกิจการเพราะขาดทุนสะสมมาหลายปี พนักงานนับพันชีวิตถูกลอยแพ น้านวลได้เงินชดเชยมาแค่แสนเศษๆ เจ้าของบริษัทประกาศว่า ถ้าอยากได้ครบตามที่กฎหมายกำหนด ก็ให้ไปฟ้องศาลเอาเอง น้านวลเป็นแค่พนักงานระดับล่าง จึงได้แต่เซ็นชื่อเรียกร้องตามเพื่อนๆ แล้วเรื่องก็เงียบหายไป

ช่วงแรกๆ น้านวลพยายามหางานบัญชีที่อื่นทำ แต่นักบัญชีรุ่นเก่าอย่างน้านวล ตามโปรแกรมสมัยใหม่ไม่ค่อยทัน เปลี่ยนงานได้สามบริษัทก็ต้องโบกมือลา เพื่อมาดูแลยาย ซึ่งมีอาการมือเท้าชาจากโรคเบาหวานเรื้อรัง ตัวน้านวลเองก็อายุตั้งห้าสิบปีแล้ว ทั้งยังมีโรคไขมันกับความดันโลหิตสูงเป็นของตัวเองอีกด้วย

ตั้งแต่เช้าถึงค่ำ น้านวลใช้เวลาทั้งหมดไปกับการทำงานบ้านและดูแลยาย ตอนกลางคืนยายเข้าห้องน้ำบ่อยมาก น้านวลต้องลุกขึ้นมาพยุงและทำความสะอาดให้ทุกครั้ง แต่ผมไม่เคยได้ยินเสียงบ่นสักคำ เลยนึกสงสาร จนไม่อยากต่อต้านเรื่องที่น้านวลจู้จี้จุกจิกกับผม

แม้น้านวลจะมีเงินเก็บ และได้เงินชดเชยหลังออกจากงานมาบ้าง แต่เมื่อต้องกินต้องใช้ไปทุกวัน เงินทองก็ร่อยหรอลง ส่วนที่เคยลงทุนซื้อพันธบัตรไว้ ก็ต้องนำออกมาใช้จ่ายหลังครบกำหนดไถ่ถอน น้านวลเกรงว่าเงินที่มีอยู่จะหมดลง เพราะต้องดูแลยายอย่างใกล้ชิด จึงไม่มีโอกาสออกไปหารายได้เพิ่มเติม

วันหนึ่งผมเห็นน้านวลโทรศัพท์ไปขอเงินลุงนพ แต่เขาบอกว่าตอนนี้นาแล้ง ขายข้าวไม่ได้ราคา ซ้ำเพลี้ยก็ลงดอกดาวเรืองจนขาดทุนป่นปี้ ครอบครัวกำลังลำบากมาก ลุงนพสัญญาว่าถ้าลืมตาอ้าปากได้ เขาจะส่งเงินมาให้อย่างแน่นอน ระหว่างนี้ขอให้น้านวลช่วยดูแลยายไปก่อน

น้านวลดูข่าวทุกวันจึงเข้าใจปัญหาของลุงนพดี แต่น้านวลก็ไม่อาจแบกรับภาระอยู่คนเดียวได้ เลยขอให้ผมช่วยออกค่าน้ำ ค่าไฟ เดือนละประมาณหนึ่งพันห้าร้อยบาท และค่าใช้จ่ายส่วนกลางของหมู่บ้านอีกเดือนละสี่ร้อยบาท เพื่อเป็นค่ายาม ค่าลอกท่อ ค่าไฟ และค่าพวงหรีดหากสมาชิกถึงแก่กรรม

จากที่เคยมีเงินเก็บเดือนละหนึ่งพันห้าร้อยบาท ต่อไปนี้ผมก็จะไม่มีแล้ว ซ้ำยังต้องขูดรีดตัวเองเพิ่มอีกสี่ร้อยบาท โชคดีที่ถูกสอนให้หลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดมาตลอด ผมจึงไม่มีรายจ่ายค่าเหล้า ค่าบุหรี่ เวลาเพื่อนชวนกินเหล้า ผมก็อ้างว่าหมอห้าม เนื่องจากกระเพาะลำไส้ผิดปกติ นานๆ เข้าเพื่อนฝูงก็เลิกคะยั้นคะยอไปเอง

พอไม่มีเงินเก็บ ความหวังที่จะมีทุนไปเปิดแผงเล็กๆ หรือซื้อมอเตอร์ไซค์ขี่ไปทำงานจึงดับวูบ ผมเริ่มทิ้งใบสมัครไปตามเว็บไซต์หางานอีกครั้ง เผื่ออาจจะมีโอกาสได้เปลี่ยนงาน ซึ่งมีรายได้สูงกว่าเดือนละหมื่นต้นๆ บ้าง

นึกขอบคุณพ่อกับแม่ ที่ทิ้งบ้านไว้ให้ซุกหัวนอน

หมู่บ้านเล็กๆ ของผม มีทั้งหมดหนึ่งร้อยห้าสิบหลังคาเรือน ยี่สิบสี่ปีผ่านไป สารพัดห้างล้อมหน้าล้อมหลัง คอยดักกอบโกยเงินจากกระเป๋าเรา แต่หมู่บ้านกลับเก่าโทรมลงทุกวัน ยิ่งมีที่ดินรกร้างสี่ไร่ อันเต็มไปด้วยสารพัดสัตว์เลื้อยคลาน ตั้งประจานอยู่กลางหมู่บ้าน ยิ่งดูเหมือนป่าดงดิบเข้าไปทุกที

เดิมเจ้าของโครงการโฆษณาไว้ว่าจะทำสวนหย่อม เงินที่ซื้อบ้านทุกหลังบวกรวมอยู่ในที่ดินผืนนี้ด้วย แต่พอขายบ้านหมด ทางบริษัทประสบปัญหาหนักถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายวุ่นวายไปหมด บริษัทจึงไม่สามารถสร้างสวนหย่อมตามที่ตกลงไว้ ส่วนคนที่ย้ายเข้ามาใหม่ก็ยังไม่ค่อยรู้จักกัน จึงไม่เกิดการรวมตัวเพื่อเรียกร้องสิทธิ์

ประธานหมู่บ้านคนแล้วคนเล่า เข้ามารับตำแหน่งด้วยความจำใจ พวกเขาจึงทำหน้าที่แค่จ่ายค่ายาม ค่าน้ำ ค่าไฟ ด้วยเงินส่วนกลางที่เก็บจากทุกบ้าน สิบปีแรกเราจ่ายเดือนละสามร้อยบาท ต่อมาเพิ่มเป็นสี่ร้อยบาท

แต่ที่ดินซึ่งเป็นสมบัติส่วนกลางของหมู่บ้าน ไม่สามารถสร้างสาธารณประโยชน์ใดๆ ได้ เคยมีคนคิดจะยกให้ส่วนราชการ เพื่อให้เข้ามาจัดสร้างสวนหย่อม โดยมีข้อแม้ว่าต้องเปิดเป็นสวนสาธารณะ ให้คนจากภายนอกหมู่บ้านเข้ามาใช้ประโยชน์ได้ด้วย แต่มีคนคัดค้านเยอะ เพราะจะทำให้สูญเสียความเป็นส่วนตัว

เมื่อทำให้ทุกคนลงชื่อยินยอมไม่สำเร็จ ที่ดินตรงนั้นจึงรกร้างมาจนถึงวันนี้ ผมต้องคอยเหลียวหน้าเหลียวหลังทุกครั้งตอนไปวิ่งออกกำลังกาย เพราะกลัวงู กลัวตัวเงินตัวทอง ขยับเขยื้อนออกมาเป็นเพื่อนร่วมทาง

ตอนน้ำท่วมใหญ่ หมู่บ้านผมจมน้ำเน่าเหม็นอยู่เป็นเดือนๆ ต้นหมาก รากไม้ตายเกลื่อน เพื่อนบ้านจึงช่วยกันรื้อถอนซากต้นไม้ไปทิ้ง พวกเด็กวัยรุ่นจึงได้ที่ดินโล่งๆ ไว้เตะฟุตบอล ตีลูกขนไก่กันอย่างสนุกสนาน

ผ่านไปปีเดียว วัชพืชเขียวครึ้มก็เข้ายึดครอง นานๆ ทีถ้าหมู่บ้านมีเงินเหลือ คณะกรรมการก็จะจัดหาคนมาตัดหญ้า ที่รุกล้ำพื้นถนนสายหลัก แต่พอปล่อยไว้สักพัก วัชพืชดื้อด้านก็คืบคลานเข้ามาอีก

ทุกๆ สองปี ทางหมู่บ้านต้องเลือกตั้งประธานคนใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนหน้าเดิม เพราะไม่มีกิจกรรมที่สร้างผลประโยชน์ นอกจากช่วงหาเสียงก็จะมีนักการเมืองแวะเวียนมาเยี่ยมเยียนบ้าง

สองเดือนที่แล้ว เราได้ประธานคนใหม่คือลุงเชิดศักดิ์ เป็นอดีตข้าราชการเกษียณ ด้านซ้ายของบ้านเขาอยู่ติดกับบ้านผม แต่เราไม่ค่อยได้พูดจากันนัก ถ้าเจอหน้ากันจังๆ ผมถึงจะทักทายตามมารยาทอย่างรีบร้อน

ยายกับน้านวลไม่ค่อยชอบลุงเชิดศักดิ์ มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว เพราะบ้านเขาเลี้ยงงูไว้ในตู้กระจก น้านวลบอกว่าถ้าโกรธใคร เขาอาจจะเอางูไปปล่อยไว้ในบ้านคนผู้นั้นก็ได้

“ห้ามไปยุ่งกับเขาเด็ดขาด ถ้าโดนงูกัดจะไปเอาผิดกับใคร” น้านวลสั่งผมอย่างคนที่กลัวไปหมดทุกเรื่อง

“เขาเลี้ยงแต่งูสวยงามพวกคอร์นสเน็คกับงูบอลไพธอน พวกมันไม่เป็นอันตรายหรอกครับ” ผมชี้แจง

เพื่อนๆ ผมเคยพูดถึงงูพวกนี้อยู่บ้าง ได้ยินว่าลวดลายสวยงาม หลากหลายสีสัน ไม่มีพิษ ไม่ฉกกัด ผมเคยเปิดดูในเว็บไซต์ ต้องยอมรับว่าลายมันสวยแปลกตาดี แต่ผมก็ไม่ชอบสัตว์เลี้ยงไร้ขาเช่นกัน

“คนที่คุ้นเคยกับงู พอโกรธใครก็อาจจะเลือกใช้บริการพวกงูมีพิษก็ได้” น้านวลเบะปาก คงนึกขยะแขยงกับจินตนาการของตัวเอง

ถ้าผมคิดจะขัดคำสั่งน้านวลก็คงยาก เพราะไม่มีโอกาสได้พูดคุย หรือพบเจอลุงเชิดศักดิ์บ่อยนัก หลังจากน้ำท่วมใหญ่ ผมเห็นเขาออกมาร่วมกับคนในหมู่บ้าน ช่วยกันทำความสะอาด พร้อมกับลูกสาวสองคน ซึ่งมีวัยไล่เลี่ยกับผม หลังจากนั้นผมก็ไม่ได้ประจันหน้ากับสองสาวอีกเลย เคยเห็นแวบๆ ตอนพวกเธอขับรถออกจากบ้าน

วันหนึ่งผมคุยกับบูรพา เพื่อนสนิทที่อยู่บ้านติดกับลุงเชิดศักดิ์ด้านขวามือ หลังจากการประชุมกลุ่มเสร็จสิ้น โดยได้ข้อสรุปว่าวันปีใหม่ เราจะจัดงานกันที่บ้านบูรพา ซึ่งมีอุปกรณ์และวัตถุดิบสำหรับทำอาหารครบถ้วน

“ลูกสาวลุงเชิดศักดิ์สวยมั้ยวะ” ผมถามตามประสาคนหนุ่ม “มึงเคยเห็นจังๆ บ้างหรือเปล่า”

“ไม่เคย แต่ต่อให้สวยเหมือนดารา กูก็ไม่สน” บูรพาตั้งตัวเป็นหัวหน้ากลุ่ม ตั้งแต่ผมยังเป็นเด็กวัยรุ่น ถึงตอนนี้เขายิ่งดูน่าเลื่อมใสขึ้นอีก เขาเป็นทั้งคนเก่งและคนกล้า ไม่ว่ามีเรื่องอะไรเขาจะออกหน้าก่อนเพื่อนเสมอ

“ทำไมวะ” อ๊อดซึ่งอยู่ค่อนไปทางหน้าหมู่บ้านถามขึ้น

“ตั้งแต่ลุงเชิดศักดิ์ร่ำรวยจากการขายที่ดินมรดกที่สุพรรณฯ เขามองกูอย่างกับเป็นไอ้กระจอกข้างถนน” บูรพายักไหล่อย่างไม่แยแส

พวกเราเห็นว่า ถ้าใครสักคนจะตะกายพ้นขอบข่ายของไอ้กระจอก ก็เห็นจะเป็นบูรพานี่แหละ ถึงพ่อแม่ของเขาจะมีเพียงแผงขายอาหารตามสั่งในตลาด แต่บูรพาเรียนเก่งมาก ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ตอนอยู่มัธยมห้าเคยได้ทุนในโครงการนักเรียนแลกเปลี่ยน ให้ไปเรียนที่ประเทศเบลเยี่ยมหนึ่งปี พอเรียนจบมหาวิทยาลัยชื่อดัง บูรพาได้ทำงานกับฝ่ายต่างประเทศในบริษัทส่งออกใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งนับว่าดีที่สุดในหมู่พวกเราแล้ว

ถ้าคนที่โดดเด่น มีความเป็นผู้นำอย่างบูรพา ยังไม่อยู่ในสายตาของลุงเชิดศักดิ์ พนักงานชงกาแฟอย่างผม ก็ไม่ต้องสะเออะคิดจะไปเสวนาด้วย ถึงบ้านเราจะมีรั้วติดกันก็เถอะ

เย็นวันหนึ่ง ผมเลิกงานเร็วเพราะได้เวรเปิดร้านช่วงเช้า ผมจึงเดินเรื่อยเฉื่อยเข้าหมู่บ้าน เพราะเสียดายค่ามอเตอร์ไซค์รับจ้าง ผ่านผืนดินสี่ไร่ที่รุงรังไปด้วยเถาไม้ไต่เลื้อย เห็นบูรพากับอ๊อดและเพื่อนๆ ยืนคุยกันเสียงลั่น

“ไอ้ต้นมาพอดี” บูรพากวักมือเรียก “มึงคิดว่าพื้นที่ตรงนี้น่าจะทำอะไรดีวะ ระหว่างสนามกีฬาให้คนรุ่นเราได้ออกกำลังกาย กับสวนหย่อมให้คนแก่มายืนบิดแขนยกขารำมวยจีน”

“สนามกีฬาอยู่แล้ว” ผมว่า “ทำสวนหย่อมไม่ช้าก็รกอีก”

“กูก็ว่าอย่างนั้นแหละ” บูรพาเท้าสะเอวมองไปรอบๆ “ถ้ามีการโหวตมึงจะอยู่ข้างพวกกูใช่มั้ย”

“แหงละ” ผมยักคิ้ว “แต่ใครจะสร้างสวนหย่อมให้วะ”

บูรพาเล่าว่าคณะกรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่ โดยการนำของลุงเชิดศักดิ์เห็นควรสร้างสวนหย่อม เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยจัดจ้างคนงานมาตัดต้นไม้ ไถพื้นดินให้เรียบ แล้วให้พวกจัดสวนมาลงต้นไม้ใหญ่ แปลงดอกไม้ เก้าอี้สนาม และทำน้ำพุไว้ตรงกลาง

เบื้องต้นคนมีฐานะในหมู่บ้าน เสนอตัวช่วยบริจาคเงินให้จำนวนหนึ่ง ประธานหมู่บ้านจึงตัดสินใจออกเงินก้อนใหญ่ให้ก่อน แต่ขอจัดเก็บค่าส่วนกลางเพิ่มอีกเดือนละสามร้อยบาท จากบ้านทั้งหมดหนึ่งร้อยห้าสิบหลังคาเรือน เป็นเวลาแปดปี เพื่อใช้คืนให้เขาพร้อมดอกเบี้ย ซึ่งคำนวณตามอัตราของธนาคาร หลังจากนั้นก็จะลดลงเหลือหนึ่งร้อยบาท เพื่อเป็นค่าดูแลรักษาให้สวนมีสภาพร่มรื่นสวยงามต่อไป

แต่บูรพากับคนรุ่นหนุ่มสาวอีกส่วนหนึ่งเห็นว่า ไหนๆ ก็จะต้องเสียเงินแล้ว พวกเขาจึงอยากได้สนามกว้างๆ ไว้เตะฟุตบอล เล่นบาสเกตบอล และจัดตั้งเวทีกลาง เพื่อให้คนในหมู่บ้านใช้เป็นที่จัดงานปีใหม่ หรืองานวันเด็ก ส่วนต้นไม้ก็ให้ปลูกไว้รอบๆ ใครอยากนั่งพักผ่อนก็มานั่งข้างๆ สนามได้

เมื่อมีคนเห็นต่าง ทางที่ดีที่สุดคือให้มีการลงคะแนนเสียง โดยยึดความเห็นของคนส่วนใหญ่เป็นตัวชี้ขาด

“มึงเชื่อกูมั้ย” บูรพาตบบ่าผม “คนพวกนั้นเห่อได้ไม่กี่วัน สุดท้ายก็จะทิ้งสวนหย่อมไว้ให้งูอยู่ตามเดิม”

“นั่นสิ” ผมพยักหน้าคล้อยตาม

แต่ในใจเริ่มคัดค้าน ทั้งสวนหย่อมและสนามกีฬา ผมคงไม่มีโอกาสได้ใช้ประโยชน์มากนัก แต่ต้องจ่ายเงินเพิ่มอีกเดือนละสามร้อยบาท ผมคงต้องงดข้าวมื้อกลางวันสักครึ่งเดือน หันไปพึ่งพาบะหมี่สำเร็จรูปแทน

“เราต้องช่วยกันลงมติให้สร้างสนามกีฬา เพื่อให้คนรุ่นน้องรุ่นลูกมีสถานที่ออกกำลังกาย ประเทศเราจะได้มีพลเมืองที่แข็งแกร่ง ไว้สร้างความเจริญรุ่งเรืองต่อไป”

ฟังบูรพาในฐานะผู้นำกลุ่มพูดแล้ว ผมก็ยิ่งเลื่อมใส เขาแก่กว่าผมแค่ปีเดียว แต่มีความคิดโลดแล่นไปไกล ขณะที่ผมมัวคิดแค่ว่าจะประหยัดอย่างไรแต่ไหนๆ ก็คัดค้านการลงมติไม่ได้อยู่แล้ว ผมขอเลือกสนามกีฬาดีกว่า

“ต้นเดือนหน้าจะลงมติ” บูรพากอดคอผม “ช่วยกันหว่านล้อมคนที่ยังลังเลให้มาอยู่ฝ่ายเราเยอะๆ นะ”

ระหว่างนั้นผมเห็นรถยนต์สีดำของประธานหมู่บ้าน ขับผ่านกลุ่มพวกเราไป ลุงเชิดศักดิ์ต้องรู้แน่ว่าบูรพากำลังชักจูงผมอยู่ แต่ผมไม่กลัว ผมมีหนึ่งสิทธิ์หนึ่งเสียงเหมือนคนอื่นๆ ผมจะคิดอย่างไรก็เป็นเรื่องของผม

กลับถึงบ้าน น้านวลเล่าเรื่องที่จะมีการลงมติให้ฟัง พอรู้ว่าผมอยากได้สนามกีฬา น้านวลก็ส่ายหน้าไม่เห็นด้วย เพราะน้านวลชอบให้มีต้นไม้เยอะๆ แม้จะหมดโอกาสได้ออกไปเดินเล่น เพราะต้องดูแลยายทุกฝีก้าวก็ตาม

“ถ้าไม่อยากได้สวนหย่อม ก็อย่าต่อต้านจนออกนอกหน้า” น้านวลเตือนผม แต่ไม่ได้ก้าวก่ายเรื่องลงมติ

“ทำไมหรือครับ” ผมมองน้านวลอย่างดื้อดึง อยากรู้นักว่าชั่วชีวิตนี้น้านวลเคยกล้าสู้กับอะไรบ้างไหม

ผมรู้ว่าทุกคนจะได้ลงมติอย่างเท่าเทียม โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ คล้ายการเลือกผู้แทนราษฎร ถ้าผมเห็นด้วยกับฝ่ายไหน ผมก็ควรมีโอกาสชี้แจงแสดงเหตุผล เพื่อโน้มน้าวคนที่ยังสองจิตสองใจได้บ้าง

“น้าบอกให้อยู่เงียบๆ ก็หุบปากไว้บ้างเถอะน่า” น้านวลตะคอกใส่ผม แล้วก็เดินไปจัดอาหารให้ยาย

จริงอยู่ ปกติผมเป็นคนหัวอ่อน เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่เกือบทั้งหมด ยกเว้นเรื่องการเรียน ด้วยสมองของผมอาจจะเฉื่อยเนือยไปบ้าง แต่คำสอนของพ่อแม่กับน้าและยายเกี่ยวกับการประหยัด ขยันทำงาน ละเว้นอบายมุข มีมารยาท ผมก็ปฏิบัติตามเรื่อยมา แต่ครั้งนี้มันออกจะเกินไปหน่อย น้านวลไม่มีสิทธิ์มาบงการความคิดอ่านของผม และไม่มีสิทธิ์บังคับให้ผมกลัวในสิ่งที่น้านวลกลัวด้วย

ระหว่างสนามกีฬากับสวนหย่อม ล้วนแต่มีข้อดีข้อด้อยด้วยกันทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับว่าใครชอบอะไรมากกว่ากัน ในหมู่บ้านมีจำนวนผู้สูงอายุ พอๆ กับเด็กวัยรุ่น ส่วนเด็กเล็กยังไม่มีสิทธิ์ลงมติ ดังนั้นเสียงที่จะชี้ชะตาหมู่บ้านคงเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน พวกเขาจะเลือกสวนหย่อม สำหรับพ่อแม่และตัวเอง ในวันที่กาลเวลาเหวี่ยงร่องลึกมากดทับบนใบหน้า หรือเลือกสนามกีฬาเพื่อลูกหลาน ซึ่งจะเป็นคนดูแลพ่อแม่ปู่ย่าตายายต่อไป

ผมคิดว่าจะเจาะคนกลุ่มนี้ ซึ่งล้วนเป็นพ่อแม่พี่ป้าน้าอาของเพื่อนๆ ผม ทั้งนั้น ในสองสัปดาห์ ผมมีวันหยุดสองวัน มีเวรรอบเช้า ซึ่งจะทำให้กลับบ้านเร็วได้อีกสี่วัน ผมจะใช้เวลาส่วนนี้พูดคุยถึงความสำคัญของสนามกีฬา

ทุกคืนผมโทรศัพท์คุยกับบูรพา เพื่อถามถึงคะแนนเสียง ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะลงให้ฝ่ายเรามากขึ้น บูรพาเล่าว่าเขาเคยโดนเพื่อนบ้านที่อยากได้สวนหย่อมไล่ออกมา แต่บางบ้านที่เห็นด้วยก็เลี้ยงน้ำเลี้ยงขนม เขาเห็นว่าเป็นบรรยากาศ

อันดีที่เปิดกว้างให้ผู้คนได้รณรงค์กันอย่างเสมอภาค เพื่อนำมาซึ่งบทสรุปที่ทุกคนยอมรับได้

วันหยุดที่ผ่านมา ผมก็เจอสถานการณ์เผชิญหน้าเช่นเดียวกับบูรพา แต่ผมเป็นคนสุภาพอ่อนโยนอยู่แล้ว จึงรอดพ้นจากการโดนตีหัวมาได้ แม้จะดูเสี่ยงไปหน่อย แต่ก็ตื่นเต้นดี ผมไม่เคยทำอะไรท้าท้ายอย่างนี้มาก่อนเลย

บ่ายวันหนึ่ง ผมกำลังหงุดหงิดกับพวกครูสอนพิเศษ ที่มายึดโต๊ะในร้านเพื่อสอนหนังสือเด็ก ทั้งวันสั่งกาแฟแค่สองถ้วย ได้ใช้ไวไฟฟรีในห้องแอร์เย็นๆ พอลูกค้ากลุ่มใหญ่เข้ามา เห็นโต๊ะไม่ว่างก็พากันเดินไปร้านอื่น ร้านผมทำยอดขายไม่ค่อยได้ก็เพราะติวเตอร์พวกนี้ แต่ตามระเบียบแล้ว ผมก็ไม่มีสิทธิ์เชิญลูกค้าออกจากร้าน แม้พวกเขาจะนั่งแช่แอร์อยู่ทั้งวันก็ตาม

“คาปูชิโนร้อนสอง บลูเบอร์รี่ชีสเค้กหนึ่ง เค้กอัลมอนด์หนึ่ง” เสียงใสๆ ผลักความหงุดหงิดออกจากหัวทันที

“ครับ” ผมคิดเงินอย่างงงๆ เมื่อเห็นลูกค้าสาวสวยยืนอวดรูปร่างสมส่วนอยู่ตรงหน้า “สามร้อยยี่สิบครับ”

ผมนำกาแฟและเค้กไปส่งที่โต๊ะ สองพี่น้องลูกสาวลุงเชิดศักดิ์ทักผมเบาๆ และส่งยิ้มให้ ก่อนหน้านี้พวกเธอไม่เคยแสดงท่าทีว่าเห็นผมเป็นหนึ่งในสมาชิกของหมู่บ้าน ผมคิดว่าพวกเธออาจไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเราอยู่บ้านติดกัน

คืนนั้นพอได้คุยกับบูรพา ผมเล่าเรื่องสองสาวให้ฟัง บูรพามั่นใจว่าเป็นการอ่อยเหยื่อเพื่อหาเสียง แล้วเขาก็บอกผมว่า ได้ยินลุงเชิดศักดิ์คุยกับพวกรับจัดสวนอย่างสนิทสนม ตรงม้าหินข้างรั้วด้านที่อยู่ติดกับบ้านเขา บูรพามั่นใจว่าน่าจะมีผลประโยชน์ทับซ้อน ผมเลยเตือนว่าถ้าไม่มีหลักฐานก็อย่าเพิ่งกล่าวหาใคร แต่คงเป็นเรื่องยากที่คนเก่งอย่างบูรพาจะเชื่อฟังคนหัวอ่อน หรือบางทีเพื่อนๆ ก็เรียกว่าไอ้ปัญญาอ่อนอย่างผม

ศึกระหว่างสนามกีฬากับสวนหย่อมดำเนินไปอย่างเข้มข้น ยิ่งใกล้วันลงมติ ทั้งสองฝ่ายซึ่งเคยเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน กลับเขม่นเข่นเขี้ยวเข้าใส่กันราวกับว่าถ้าได้อย่างใดอย่างหนึ่งมา ผู้คนอีกฝ่ายจะต้องประสบความหายนะทั้งๆ ที่ไม่ว่าจะได้อะไรย่อมดีกว่าป่าหญ้ารกเรื้อ อันเป็นแหล่งพำนักของตัวเงินตัวทองกับงูหลากสี

ผมใช้ทั้งสองวันหยุดและเวลาที่ได้กลับบ้านเร็วช่วยบูรพากับเพื่อนๆ อย่างเต็มกำลัง แม้น้านวลจะคอยห้ามปราม ไม่ให้เที่ยวไปชักจูงใครสุ่มสี่สุ่มห้า แต่พวกผมก็ตัดสินใจฝ่าไปทางหน้าหมู่บ้าน ทั้งๆ ที่ได้ข่าวจากอ๊อดว่าเสียงส่วนใหญ่เลือกสวนหย่อม แล้วก็เจอกับลูกสาวลุงเชิดศักดิ์ทั้งสองคนโดยบังเอิญ

หลังจากวันที่เจอกันในร้านกาแฟแล้ว พวกเธอก็ส่งยิ้มให้ผมบ่อยๆ ส่วนใหญ่จะเป็นตอนเช้า ช่วงที่ผมไปทิ้งขยะหน้าบ้าน พวกเธอมาพร้อมกับหนุ่มฉกรรจ์สามคน เมื่อสองกลุ่มที่มีความเห็นต่างบังเอิญมาพบกัน จึงเกิดการแย่งชิงคะแนนเสียงขึ้น ต่างฝ่ายต่างพูดถึงประโยชน์ของสวนหย่อมและสนามกีฬา ฟังคล้ายๆ กับการดีเบต

“สนามกีฬาก็ปลูกต้นไม้ไว้รอบๆ ได้ แต่เราจะมีลานกว้างๆ ไว้เตะบอล ตีแบตฯ เพื่อให้เด็กๆ เติบโตขึ้นอย่างแข็งแกร่ง ทุกท่านคงไม่อยากมีลูกหลานที่แคระแกร็นใช่มั้ยครับ” บูรพาเปิดฉาก ท่ามกลางเพื่อนบ้านยี่สิบกว่าคน

“แต่สวนหย่อมมีต้นไม้ร่มครึ้มกว่า วันหยุดก็หิ้วตะกร้าใส่อาหารไปนั่งทานพร้อมกับฟังเสียงนก ดูดอกไม้สวยๆ ไปด้วย ไม่ใช่ลานคอนกรีตที่ทั้งแข็งทั้งร้อน ทำลายสิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่างๆ” สาวผู้พี่โต้กลับ

“แน่นอนครับ สนามกีฬาของเราจะไม่ยอมให้งูเห่าหรือตัวเงินตัวทองมาจับจองเป็นสถานที่ฟักไข่อย่างเด็ดขาด” บูรพาเรียกเสียงหัวเราะจากผู้ฟังได้เป็นระยะๆ

“สวนหย่อมใช้ประโยชน์ได้ทั้งครอบครัว แต่สนามกีฬาใช้ได้เฉพาะกลุ่ม อย่าลืมนะคะว่าเราเสียค่าใช้จ่ายเท่ากัน เราควรได้รับผลตอบแทนอย่างทั่วหน้า” สาวผู้น้องสามารถดึงผู้ฟังให้พยักหน้าหงึกๆ

บูรพาคงกลัวว่าผู้คนจะเทคะแนนให้สวนหย่อม โดยไม่ทันได้ไตร่ตรอง เขาจึงโยนประเด็นใหม่เข้าใส่ทันที

“ลุงเชิดศักดิ์คงได้ผลประโยชน์จากพวกรับจัดสวนไปเยอะใช่มั้ยล่ะ พวกเธอถึงได้วิ่งเต้นให้มีการสร้างสวนหย่อมอย่างออกนอกหน้า”

“จะมากไปแล้วนะ” สาวผู้พี่ตวาดแว้ด “พ่อฉันแค่ออกเงินให้ก่อน ไม่ว่าผลการลงมติจะเป็นยังไง เราก็ต้องจัดสร้างตามนั้นอยู่แล้ว”

“ทำไมประธานถึงไม่วางตัวเป็นกลาง” บูรพาถามห้วนๆ

“พ่อฉันก็วางเฉยแล้วไง” สาวผู้น้องกระแทกเสียง “แต่เราสองคนไม่ใช่คณะกรรมการ เรามีสิทธิ์ที่จะอยากได้สวนหย่อม เท่าๆ กับที่นายอยากได้สนามกีฬา แล้วก็อย่ามากล่าวหาพ่อฉันโดยไม่มีหลักฐานอีกนะ”

สาวผู้พี่สะบัดหน้า ฉุดมือน้องสาวทำท่าจะเดินจากไป

“ฉันได้ยินพ่อเธอคุยกับนักจัดสวน” บูรพาตะโกนไล่หลัง “เชื่อได้เลยว่าถ้าสร้างสวนหย่อม พ่อเธอต้องเลือกนายคนนั้นเข้ามารับงานแน่”

“ไม่ว่าจะเลือกใคร ทุกอย่างต้องโปร่งใสตรวจสอบได้อยู่แล้ว” ชายคนหนึ่งซึ่งอยู่ในกลุ่มสองสาวเถียงแทน

แต่สองสาวหน้าเสีย เมื่อเห็นเพื่อนบ้านหันไปซุบซิบกัน พวกเธอจึงรีบเดินไปที่รถอย่างกระฟัดกระเฟียด

หากมองในแง่ดี การถกเถียงเรื่องจะสร้างสวนหย่อมหรือสนามกีฬานั้นเป็นการปลุกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม เพื่อดึงคนทั้งสองฝ่ายออกมาใช้สิทธิ์ให้มากที่สุด ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับในวงกว้าง ไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไร

ก็ตาม แต่พอมีข้อสงสัยเกี่ยวกับผลประโยชน์ขึ้นมา สมาชิกบางส่วนเริ่มไม่ไว้ใจลุงเชิดศักดิ์

ระยะเวลาสี่ห้าวันที่ผมก้มหน้าก้มตาชงกาแฟ เรื่องลุกลามไปถึงขั้นจะล้มเลิกการลงมติ พร้อมทั้งเรียกร้องให้เปลี่ยนตัวประธาน ผมรับรู้อย่างกลัดกลุ้มว่าเรื่องนี้บูรพาเป็นตัวตั้งตัวตี แต่ผมต้องไปทำงานทุกวัน และส่วนใหญ่ก็กลับบ้านดึกเลยไม่ได้พบปะกับพวกเขา

ก่อนลงมติสามวัน สวนหย่อมกับสนามกีฬาไม่ใช่ข้อถกเถียงอีกต่อไป มีแต่คนพูดกันว่าจะปลดประธานหมู่บ้านดีหรือไม่ จริงอยู่ ตำแหน่งประธานไม่ได้สลักสำคัญมากนัก เป็นเรื่องของจิตอาสา ไม่มีค่าตอบแทน แต่ก็อาจทำให้ลุงเชิดศักดิ์เสื่อมเสียชื่อเสียงได้ น้านวลจึงเตือนผมให้ระวังตัว ห้ามไปร่วมกลุ่มกับบูรพาเด็ดขาด

“การปะทะกับผู้ใหญ่ นอกจากจะดูไร้สัมมาคารวะแล้ว ยังเป็นอันตรายอีกด้วย” น้านวลยืนพูดอยู่ข้างตะกร้ายาของยาย

ข้อแรกพอมีเหตุผล แต่ข้อหลังผมยอมรับไม่ได้ เราเป็นลูกบ้านที่ทำตามกฎระเบียบ ซึ่งทุกคนเห็นพ้องต้องกัน เราจ่ายค่าส่วนกลางเพิ่มบ้านละสามร้อยบาทเท่ากัน แม้ต้องรัดเข็มขัดจนท้องกิ่ว ผมก็ยอมรับสภาพแล้ว

แต่ทำไมการสงสัยพฤติกรรมของประธานหมู่บ้าน จะชักนำอันตรายมาถึงตัวผมด้วย บ้านเมืองมีกฎหมายคุ้มครอง ถ้าลุงเชิดศักดิ์มีประเด็นอันน่าเคลือบแคลงจริง เราจะยอมให้เขาเป็นผู้นำในหมู่บ้านได้อย่างไร

น้านวลอ้างว่าตอนกลางวันน้าอยู่กับยายแค่สองคน ถ้ามีใครบุกเข้ามาทำร้าย ผู้หญิงแก่ๆ จะไปสู้รบกับใครได้ ยิ่งถ้าคนบ้านนั้นเอางูโยนข้ามรั้วมา น้ากับยายคงช็อกตายก่อน ฟังน้าคร่ำครวญแบบคนที่ยอมจำนนอย่างสุดโต่งแล้ว หลานชายผู้ว่านอนสอนง่ายอย่างผมจะทำอะไรได้ล่ะ นอกจากพยักหน้ายอมรับที่จริงงานในร้านก็ดูดกลืนเวลาของผมจนไปร่วมกิจกรรมกับบูรพาไม่ได้อยู่แล้ว

หลังรับปากกับน้านวลเป็นมั่นเป็นเหมาะ ผมก็ขึ้นห้องนอน ได้ยินเสียงฝนซัดกระหน่ำหลังคาดังอื้ออึง แต่ความเหน็ดเหนื่อยกล่อมผมให้หลับลงอย่างง่ายดาย กำลังฝันหวานถึงแม่สาวร้านโดนัท เสียงโทรศัพท์จากบูรพาก็ดังขึ้นมาปลุก เขาชวนผมให้ไปร่วมเซ็นชื่อปลดลุงเชิดศักดิ์ ผมปฏิเสธ อ้างว่าน้านวลสั่งห้ามยุ่งเรื่องนี้เด็ดขาด

“มึงจะกลัวอะไรนักหนาวะ คนที่เอาแต่กลัวหงอก็ไม่ต่างจากคนตายแล้ว พรุ่งนี้มึงแวะมาประชุมลับที่บ้านกูด้วยนะ” บูรพาออกคำสั่ง

“แต่บ้านกูอยู่ติดกับบ้านเขา ถ้ากูเดินไปบ้านมึง เขาต้องเห็นแน่ๆ” ผมโต้แย้งอย่างคนรักสันติ

“เห็นแล้วจะทำไม” บูรพาย้อนถาม “เราไม่ได้ค้ายาเสพติด ไม่ได้ลักขโมย ไม่ได้ทำอะไรผิดกฎหมาย แค่ไม่ไว้ใจคนที่จะเอาเงินเราไปปลูกสร้างอะไรก็ตามบนแผ่นดินรกๆ ผืนนั้น”

“แต่น้านวลไม่อยากให้กูไปยุ่งด้วย” ผมพูดแข่งกับเสียงฟ้าคำราม “น้ากับยายกลัวงูเห่าเลื้อยเข้ามา”

“กูจะเข้าบ้านแล้ว เบื่อพูดกับไอ้ผีขี้ขลาดที่ไม่รู้จักโตอย่างมึงเต็มที” บูรพาทุ่มน้ำเสียงเย้ยหยันใส่ผม

“กูก็เบื่อคนกล้าบ้าบิ่นอย่างมึงเหมือนกันแหละ อยู่อย่างสงบๆ ไม่เป็นบ้างหรือวะ” ผมเถียงกลับ ก่อนวางสายด้วยความโมโห ที่ถูกเพื่อนรักเรียกว่าไอ้ผีขี้ขลาด

เช้าวันต่อมา ผมตกใจตื่นเมื่อได้ยินเสียงคนเอะอะโวยวายอยู่หน้าบ้าน ทั้งที่เป็นวันเข้างานรอบบ่าย ผมควรมีโอกาสได้ตื่นสาย เพื่อชดเชยที่เมื่อคืนนอนดึกมาก กำลังแซะความงัวเงียออกจากดวงตา เพื่อจะลุกไปชะโงกหน้าดูเหตุการณ์ที่หน้าต่าง น้านวลก็พาร่างผอมบางมาเคาะประตูเรียก ผมเลยเดินไปเปิดประตูให้ก่อน

“บูรพาโดนงูเห่ากัดตาย” น้านวลหน้าซีดปากคอสั่น “แม่บุญเรือนตื่นขึ้นมาเจอลูกนอนแน่นิ่งอยู่ใต้ต้นมะม่วง เรียกเท่าไหร่ก็ไม่ขยับ คงตายมาหลายชั่วโมงแล้ว แต่เมื่อคืนฝนตกหนัก คนในบ้านเลยไม่ได้ยินเสียงร้อง”

สองขาพาผมเผ่นลงจากห้องนอนออกไปหน้าบ้าน เห็นศพเพื่อนรักถูกหามเข้าไปในรถพยาบาลพอดี ป้าบุญเรือนแม่ของบูรพาร้องไห้ปานจะขาดใจ ขณะที่พ่อของเขากำลังเอารถออก เพื่อตามไปรับศพลูกที่โรงพยาบาล

ผมใจหายวาบ เมื่อคิดว่าตัวเองเป็นคนสุดท้ายที่ได้คุยกับบูรพา เขาตายไปทั้งๆ ที่ยังโกรธผมอยู่หรือเปล่า

บรรดาเพื่อนสนิทได้แต่ซุบซิบกันด้วยสีหน้าเคียดแค้น เมื่อเห็นลุงเชิดศักดิ์ทำหน้าสลด ขณะยืนคุยกับเจ้าหน้าที่ด้วยท่าทีเป็นกันเอง ถ้าเขาเป็นฆาตกรตัวจริง โลกนี้คงมีเขาคนเดียวเท่านั้นที่รู้

“บ้านผมไม่เคยเลี้ยงงูเห่า มีแต่งูลายสวยๆ ทั้งห้าตัวยังอยู่ครบ” ลุงเชิดศักดิ์ชี้ไปกลางหมู่บ้าน “บางทีมันอาจจะเลื้อยมาจากทางนั้นก็ได้ อีกสองวันพวกเราจะลงมติกันว่า ควรจะสร้างสวนหย่อมหรือสนามกีฬา”

“ดีครับ” นายร้อยตำรวจโทพูดขึ้น “ตัดสินกันด้วยเสียงส่วนใหญ่ที่ทุกคนยอมรับ จะได้ไม่มีปัญหาภายหลัง”

ตลอดทั้งวันผมชงกาแฟด้วยจิตใจที่ไม่ได้อยู่กับผงกาแฟ นม น้ำร้อน น้ำเชื่อม น้ำแข็ง วิปครีม หรือส่วนประกอบอื่นใด กาแฟที่นำไปเสิร์ฟให้ลูกค้า ชงขึ้นจากสัญชาตญาณล้วนๆ ผมไม่สามารถคิดถึงเรื่องอื่นใดได้ นอกจากการตายของบูรพา ทุกครั้งที่มีจังหวะว่างจากลูกค้า ผมต้องแอบโทรศัพท์ไปหาน้านวลอ้างว่าเพื่อติดตามสถานการณ์ แท้จริงแล้ว ผมอยากรู้ว่าน้ากับยายยังปลอดภัยดีหรือเปล่า

“ได้ยินว่าเจ้าอู๊ดน้องชายเจ้าอ๊อด โดนมอเตอร์ไซค์ชนหน้าหมู่บ้าน อาการสาหัส แต่จับคนชนไม่ได้ ช่างน่าสงสารจริงๆ” น้านวลเล่าเหตุการณ์อันชวนตื่นตระหนกที่เพิ่งเกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ให้ฟัง

ผมรู้สึกใจคอไม่ดี เลยบอกน้านวลให้รีบปิดประตูหน้าต่างตั้งแต่ยังสว่างอยู่เพราะไม่รู้ว่างูตัวนั้นเลื้อยไปทางไหนแล้ว จากนั้นผมก็โทรศัพท์ไปหาอ๊อด เพื่อสอบถามอาการของอู๊ด ได้รับคำยืนยันว่าหนักหนาเอาการ

คืนนั้นผมเลิกงานดึกมากเพราะน้องที่ทำงานด้วยกันลาหยุดไปสอบเป็นบาริสต้า (ผู้ชงกาแฟ) ผมเลยทิ้งร้านออกมาก่อนไม่ได้ จนพลาดงานสวดศพคืนแรกของบูรพา น้านวลก็ไม่ได้ไปฟังสวดเช่นกันเพราะต้องอยู่ดูแลยาย ได้แต่ฝากซองช่วยงานไปกับป้าบุญเรือน

วันต่อมา ผมยังทำงานด้วยความกังวล พอถึงเวลาพัก ผมโทรศัพท์ไปบ้าน น้านวลรับสายอย่างอ่อนระโหย

“ตอนสายๆ น้าออกไปตลาด โดนวิ่งราวกระเป๋าสะพาย มีเงินอยู่สองร้อยกว่าบาท แต่น้าไม่ได้พกบัตรต่างๆ ไปด้วย เลยขี้เกียจแจ้งความ”

“เป็นอะไรมากหรือเปล่าครับ” ผมคิดจะลางานสักครึ่งวัน

“แขนซ้ายเคล็ดนิดหน่อย เพราะโดนกระชากไปพร้อมกระเป๋า ทายาคลายกล้ามเนื้อแล้ว เดี๋ยวคงหาย” น้านวลบอกแล้วก็วางสาย

เมื่อเห็นว่าไม่มีอะไรน่าห่วง ตกค่ำ ผมจึงตรงไปที่วัด เจอเพื่อนฝูงและคนในหมู่บ้านมากันเต็มศาลา ลุงเชิดศักดิ์กับลูกสาวก็อยู่ในงานด้วย รวมทั้งคนในบริษัทที่บูรพาทำงาน ทุกคนพูดถึงแต่คุณงามความดีของเขา ส่วนเพื่อนร่วมรุ่นอย่างพวกเรามีสีหน้าหม่นหมอง เพราะขาดผู้นำกลุ่มที่เก่งกล้าอย่างบูรพา

ผมจุดธูปไหว้ศพเพื่อนด้วยความอาลัยรัก พร้อมขออโหสิกรรมต่อเรื่องที่ผ่านมาทั้งหมด เชื่อว่าคนใจกว้างอย่างบูรพาคงหายโกรธ ตั้งใจว่าถ้าได้สร้างสนามกีฬา ผมจะชวนเพื่อนๆ เรียกว่าสนามบู เพื่อเป็นเกียรติแก่บูรพา

ขากลับผมซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์อ๊อดเข้าบ้าน เขาบ่นเป็นห่วงน้องชายที่ยังนอนอยู่ในโรงพยาบาล พร้อมกับเล่าว่า ทุกคนในกลุ่มกังวลว่าการลงมติในวันรุ่งขึ้นอาจมีการทุจริตเกิดขึ้นการลงมติกำหนดเวลาไว้ครึ่งวันเช้า ผู้มีสิทธิ์จะต้องไปหย่อนบัตรลงกล่อง ที่บ้านของกรรมการคนหนึ่ง ซึ่งอยู่กลางหมู่บ้านพอดี

“ถ้าเสียงส่วนใหญ่ให้สร้างสนามกีฬา มึงคิดว่าพวกเราจะเป็นเหมือนไอ้บูมั้ยวะ” อ๊อดถามอย่างหวาดหวั่น

“พูดอย่างกับว่าใครโยนงูเห่าเข้าไปในบ้านไอ้บู” ผมเปรย

“หรือมึงไม่คิด” อ๊อดย้อนถาม “หลังจากไอ้อู๊ดโดนรถเฉี่ยว แม่กูโคตรกลัวเลย แล้ววันนี้น้ามึงยังโดนกระชากกระเป๋าอีก มึงคิดว่าสามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไล่ๆ กัน เป็นความบังเอิญตามธรรมชาติงั้นหรือวะ”

อ๊อดโยนประเด็นหนักๆ ที่ผมพยายามหลีกเลี่ยงมาใส่หัวผมอีกจนได้ ก่อนเข้าบ้านผมเลยจ้องมองอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้แน่ใจว่าถ้ามีตัวอะไรซุกซ่อนอยู่ ผมจะต้องเห็นมันก่อน ผมเข้าไปดูอาการน้านวล ที่บ่นว่าแขนซ้ายเริ่มปวดมากขึ้น พรุ่งนี้ถ้าอาการยังไม่ทุเลา ผมจะพาไปหาหมอ น้านวลมีบัตรทองอยู่แล้ว เรื่องเงินไม่มีปัญหา

เช้าวันนี้ ผมตื่นขึ้นมาเห็นน้านวลอาการดีขึ้น เลยรับอาสารดน้ำต้นไม้ให้ พอเดินมาถึงพุ่มเข็มหนาทึบ ตั้งใจว่าหยุดงานคราวหน้าผมจะตัดแต่งกิ่งให้โปร่งบางลงบ้าง เผื่อตัวอะไรแอบซ่อนอยู่จะได้เห็นกันชัดๆ

แอ่งดินที่ขังน้ำฝนเมื่อสามวันก่อน ยังชื้นแฉะอยู่ใต้แผ่นไม้เรียบลื่น ผมต้องขึ้นไปเหยียบยืนอยู่ข้างบน เพื่อลากสายยางให้น้ำพุ่งไปถึงโคนต้นเข็ม ขณะที่กำลังใจลอยคิดถึงการลงมติและการตายของบูรพาอยู่นั้น ได้ยินเสียงขู่ฟ่ๆ ดังออกมาจากทางไหนก็ไม่ทันได้สังเกต มันต้องเป็นงูเห่าตัวที่กัดบูรพาแน่เลย ผมโยนสายยางทิ้ง รีบวิ่งไปปิดก๊อกน้ำ เผ่นหนีเข้าบ้านอย่างลนลาน

“รดน้ำเสร็จแล้วใช่มั้ย” น้านวลถามขณะยกมือขวากุมแขนซ้าย “น้าจะติดรถพี่บุญเรือนออกไปลงมติก่อน ฝากดูแลยายด้วยนะ เดี๋ยวน้ากลับมา ต้นค่อยขี่จักรยานออกไป”

ผมรับคำอย่างขวัญกระเจิง ถ้างูตัวนั้นซ่อนอยู่ในพุ่มเข็มผมจะทำอย่างไร หรือจะปล่อยไว้อย่างนั้น รอให้มันคงเลื้อยไปที่อื่นเอง แต่ถ้ามันถูกโยนเข้ามาในบ้านเพื่อกัดผมโดยเฉพาะล่ะ มันจะยอมไปง่ายๆ หรือเปล่า

ความหวาดกลัวยื่นมือเย็นเฉียบมารัดคอผมจนสั่นไปหมด

“ต้นออกไปตัดดอกเข็มมาใส่แจกันให้ยายหน่อยนะ”

เสียงสั่นเครือของยายทำเอาผมสะดุ้งเฮือก ถ้างูเห่าตัวนั้นซุ่มอยู่ มันคงไม่ปล่อยให้ผมลอยหน้าไปลงมติแน่

“เดี๋ยวลงมติเสร็จผมจะเลยไปตลาด ซื้อกุหลาบสวยๆ มาให้ยายดีมั้ยครับ” ผมต้องเลี่ยงต้นเข็มไว้ก่อน

“เสียดายตังค์ ซื้อกล้วยน้ำว้ามาสักหวีดีกว่า” ยายไม่ได้สั่งให้ไปตัดดอกเข็มอีก ความชราคงทำให้หลงลืม

พอน้านวลกลับมา ผมก็เตรียมจะขี่จักรยานออกไป เห็นลุงเชิดศักดิ์ยืนรอลูกสาวอยู่ข้างรถที่จอดอยู่หน้าประตูรั้ว ถ้าจะเลี่ยงไปเฉยๆ คงเป็นการเสียมารยาท ผมเลยยกมือไหว้อย่างขอไปที เขารับไหว้พร้อมกับชวนผมให้นั่งรถไปด้วยกัน นึกแปลกใจ ที่ผ่านมาเขาไม่เคยแสดงความเอื้ออารีเช่นนี้ ผมจึงปฏิเสธอย่างนุ่มนวล โดยบอกไปตามความจริงว่าลงมติแล้วจะเลยไปตลาดด้วย

“เรายังไม่เจองูตัวนั้น อย่าเพิ่งให้น้ากับยายออกมาเดินตอนมืดค่ำนะ” ลุงเชิดศักดิ์ชวนคุย “ถ้าโดนงูกัด จะเรียกร้องเอาผิดใครก็ไม่ได้ สงสารพ่อบูรพาเหลือเกิน ยังหนุ่มยังแน่นอยู่แท้ๆ”

“ครับ” ผมคิดว่าถ้าผมตาย แล้วบูรพายืนอยู่ต่อหน้าลุงเชิดศักดิ์ เขาคงไม่ทำท่านอบน้อมเหมือนผมแน่

“ถ้าเขาไม่กลับเข้าบ้านตอนดึกดื่น คงไม่ต้องตายอย่างน่าอนาถ” ลุงเชิดศักดิ์พูดด้วยน้ำเสียงราบเรียบ “ต้นเองก็ต้องระวังตัวเหมือนกัน ถ้าเป็นอะไรไป ยายกับน้าจะลำบาก ต้นต้องคิดว่าตัวเราไม่ใช่ของเราคนเดียว”

“ครับ น้านวลเจ็บแขน คงอยู่แต่ในบ้านอีกหลายวัน” ผมดูไม่ออกจริงๆ ว่าลุงเชิดศักดิ์อยู่เบื้องหลังหรือไม่

“ต้นขยันทำงาน มีสัมมาคารวะแบบนี้ดีแล้ว ยายกับน้าจะได้สบายใจ หมู่บ้านเราก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข”

ลุงเชิดศักดิ์พูดด้วยความหวังดี หรือกำลังข่มขู่ผม ด้วยการนำยายกับน้าขึ้นมาเป็นตัวประกัน แล้วเสียงฟู่ๆ ที่ได้ยินอยู่ใกล้พุ่มเข็มก็แผดลั่นเข้ามาในหัวผม พร้อมกับคำเตือนของน้านวล

‘ถ้าโกรธใคร เขาอาจจะเอางูไปปล่อยไว้ในบ้านคนผู้นั้นก็ได้’

บูรพาตายเพราะกล้าลุกขึ้นมาท้าทายลุงเชิดศักดิ์ หรือโดนงูเห่ากัดตามธรรมชาติกันแน่ ผมคิดอย่างว้าวุ่นใจ จนจักรยานพามาถึงบ้านหลังที่จะลงมติ เจออ๊อดมาพร้อมกับมารดา ผมเล่าเรื่องงูในพุ่มเข็มให้ฟัง อ๊อดตกใจมาก แล้วก็สัญญาว่าช่วงบ่ายหลังจากการนับคะแนนเสร็จสิ้น เขาจะรวบรวมสมัครพรรคพวกไปช่วยกันค้นหา

“กูต้องรอให้พวกมันมาชุมนุมกันพร้อมหน้าก่อน” อ๊อดปรายตามองลุงเชิดศักดิ์ที่ตามมาติดๆ”บอกตรงๆ นะ กูไม่กล้าพอที่จะไปกับมึงสองคน แต่ถ้าไอ้บูยังอยู่ กูว่ามันกล้าลุยไปกับมึงแน่ๆ พูดแล้วก็คิดถึงมันว่ะ”

อ๊อดศรัทธาคนกล้าอย่างบูรพามาตั้งแต่เป็นวัยรุ่น แต่ประธานหมู่บ้านคงชอบให้สมาชิกอยู่กันอย่างสงบเงียบ ไม่โต้แย้ง ไม่สงสัย อันจะทำให้บรรยากาศโดยรวมของหมู่บ้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ผมเข้าไปลงชื่อ รับบัตรมากาหมายเลขที่ต้องการ แล้วหย่อนลงกล่อง จากนั้นก็เลยไปตลาด ซื้อกล้วยน้ำว้าตามที่ยายสั่ง แล้วผมก็ขึ้นไปบนห้องนอน ชะโงกหน้าต่างมองพุ่มเข็มอยู่เรื่อยๆ เผื่องูตัวนั้นจะเลื้อยออกมา แต่มันยังคงซุ่มอยู่เงียบๆ พ่นพิษแห่งความหวาดกลัว ฉีดพล่านเข้าไปตามเส้นเลือด แล่นทะลวงเข้าสู่หัวใจผม

เที่ยงตรง ผมและคนในหมู่บ้าน ทยอยกันมาดูผลการนับคะแนนอย่างคึกคัก ลูกสาวของลุงเชิดศักดิ์ทั้งสองคนรับหน้าที่เป็นผู้ขานคะแนน ระหว่างเบอร์หนึ่งสวนหย่อม กับเบอร์สองสนามกีฬา จากผู้มีสิทธิ์สี่ร้อยห้าสิบห้าคน มีผู้มาใช้สิทธิ์สามร้อยเก้าสิบเจ็ดคน

เสียงขานระหว่างเบอร์หนึ่งกับเบอร์สอง ดังคู่คี่กันมา มีผู้ส่งกระดาษเปล่าจนเป็นบัตรเสียสี่ใบ พอเหลือบัตรใบสุดท้าย ปรากฏว่าคะแนนออกมาหนึ่งร้อยเก้าสิบหก เท่ากันทั้งสองเบอร์ พวกเราลุ้นระทึก เพราะคะแนนเดียวที่เหลืออยู่จะเป็นตัวชี้ขาด สาวผู้พี่หยิบบัตรออกมาคลี่กางอย่างใจเย็น ผมแทบไม่ได้ยินเสียงใครหายใจเลย

“เบอร์หนึ่ง” เธอขานเสียงลั่น พลางชูบัตรใบนั้นไปรอบๆ”เป็นอันว่าหมู่บ้านเราได้สร้างสวนหย่อม”

พวกหนึ่งตบมือกระโดดโลดเต้น ส่วนอีกพวกทำหน้าผิดหวัง อ๊อดบ่นว่าเจ็บใจมาก ที่เบอร์สองแพ้เพียงคะแนนเดียว ผมรีบโทรศัพท์รายงานผลให้น้านวลรู้ จากนั้นก็พาเพื่อนๆ มาที่บ้าน บางคนมีไม้ธรรมดา บางคนถือไม้ที่มีเชือกร้อยเป็นบ่วงอยู่ตรงปลาย บางคนเอากระสอบพาดบ่า ส่วนอ๊อดเดินแกว่งมีดดายหญ้ามาข้างตัว

น้านวลเห็นพวกหนุ่มๆ เข้ามาในรั้วบ้านหลายคนก็ตกใจ ผมเลยบอกว่าจะวานเพื่อนๆ มาเคลียร์พื้นที่สวน เพราะเป็นห่วงน้ากับยายที่ต้องอยู่กันตาม

ลำพัง น้านวลจึงให้ไปหยิบขวดน้ำเย็นกับกล้วยน้ำว้ามาเลี้ยงเพื่อน

จากนั้นพวกเราก็ปูพรมค้นหา ด้วยการใช้ไม้ตีแหวกไปตามพุ่มไม้ทุกต้น เคาะกระถางทุกใบ หลังจากน้ำท่วมต้นไม้ใหญ่ตายหมด น้านวลเลยปลูกแต่ไม้พุ่มอย่างเข็ม ชบา รำเพย ยี่โถ เมื่อไม่มีต้นไม้สูงใหญ่ จึงมั่นใจได้ว่างูไม่ได้เลื้อยขึ้นที่สูง พอเจอแต่จิ้งเหลน กิ้งก่า ตุ๊กแก เพื่อนๆ เลยช่วยกันกวาดใบไม้ บ้างก็เดินสำรวจไปรอบๆ บ้าน

“กูไม่อยากเห็นเพื่อนคนไหนตายเหมือนไอ้บูอีกแล้ว” อ๊อดบอกขณะเดินเหวี่ยงมีดดายหญ้าไปใกล้ๆ พุ่มเข็ม พอเขาเหยียบแผ่นไม้ที่ปูทับแอ่งดินเฉอะแฉะไว้ ก็มีเสียงฟู่ๆ ดังขึ้นมาอีก

“มันอยู่แถวนี้” ผมตะโกนลั่นพลางกระโดดหนี

เพื่อนๆ หันมาช่วยกันกวาดตาไปยังต้นยี่โถและพุ่มเข็ม ขณะที่อ๊อดนิ่วหน้า ก่อนก้มลงมองแผ่นไม้ที่เหยียบไว้ เขาขยับตัวออกแล้วเปิดมันขึ้น หญ้าต้นเล็กๆ ที่ถูกทับกระดกยอดอย่างเหนียมอาย อ๊อดใช้มีดฟันไปทุกตารางนิ้ว จนกระทบกับวัตถุชนิดหนึ่งเสียงดังปุๆ เขาใช้มีดปาดดินออกบางๆ หยิบลูกฟุตบอลหนังบุบบู้บี้ยี่ห้อดังชูขึ้น

“ไอ้บ้านี่เอง ที่ส่งเสียงฟู่ๆ” อ๊อดเตะมันออกไป “ตอนเราเหยียบแผ่นไม้มันเลยพ่นลมออก คงลอยมาฝังอยู่ตั้งแต่ตอนน้ำท่วม น้านวลไม่เห็นเลยเอาแผ่นไม้ปูทับไว้ แต่ที่มันไม่ส่งเสียงดังก่อนหน้านี้ เพราะน้านวลแกตัวเบา พอไอ้ต้นขึ้นไปเหยียบ มันทนไม่ไหวเลยร้องโวยวาย”

เพื่อนๆ ฮาครืน แต่ไม่มีใครปริปากถากถางผม พวกเขารู้ว่าผมต้องระแวงอยู่แล้ว เนื่องจากศพของบูรพาเพิ่งจะสวดได้แค่สองคืน จากนั้นทุกคนก็แยกย้ายกันกลับ ทิ้งเปลือกกล้วยไว้ให้ผมเก็บไปโยนลงถังขยะอย่างโล่งอก พวกเรานัดกันว่าคืนนี้จะไปฟังสวดอย่างพร้อมเพรียง

‘เราได้สวนหย่อม’ ผมจุดธูปบอกเพื่อนรัก ท่ามกลางบรรยากาศเศร้าหมองและเสียงร้องไห้กระซิกๆ ด้านหลังศาลา เพื่อนๆ ยังบ่นเสียดายที่สูญเสียคนเก่งกล้าอย่างบูรพา ส่วนผมนึกละอายใจที่ถูกความกลัวเตะถีบให้ตกต่ำลงเรื่อยๆ ผมกลัวแม้แต่ลูกฟุตบอลหนังยับย่น ที่พ่นลมดังฟู่ๆ จนคิดเลยเถิดไปว่าลุงเชิดศักดิ์โยนงูเห่าเข้ามา

ผมเคยคิดอย่างหวาดหวั่นว่าความกล้าของบูรพาทำให้เขาต้องตาย ผมจึงเลือกที่จะพับเพียบเรียบร้อย เพื่อความอยู่รอดปลอดภัย แต่ตอนนี้ผมกลับรู้สึกว่า บูรพายังมีชีวิตอยู่ในความระลึกนึกถึงของทุกคน ส่วนผมตายไปแล้ว ตายเพราะงูที่ฟูมฟักจากจินตนาการของตัวเอง

แม้ไม่รู้ว่างูเห่าตัวที่กัดบูรพา เลื้อยมาเองหรือถูกเหวี่ยงข้ามรั้วมา ไม่รู้ว่ามันยังวนเวียนอยู่หรือหนีไปที่อื่นแล้ว แต่ผมรู้ว่างูตัวที่แผ่แม่เบี้ยอยู่ในหัวผมมีพิษร้ายพอๆ กับงูเห่าตัวนั้น มันฉกชิงศักดิ์ศรีอันน้อยนิดของผมไป ทิ้งไว้แต่ไอ้ผีขี้ขลาดที่ใช้ชีวิตอย่างเงียบสงบและมืนงงไปวันๆ ใช่ครับ ผมถูกพิษความกลัวพุ่งใส่จนมืนงงจริงๆ เพราะผมประกาศปาวๆ ว่าอยากได้สนามกีฬา แต่ผมไปกาเบอร์หนึ่ง